

naném zápisu ve smyslu § 16 instrukce ze dne 12. ledna 1872, č. 5 ř. z., kteréžto listiny dostala, jak je zřejmé z knihovních spisů č. d. 51/25 okresního soudu v Č., přece nelze žalobkyni jako peněžní ústav zprostiti péče o to, aby se aspoň dodatečně přesvědčila buď z vyžádaného výtahu knihovního nebo nahlédnutím do pozemkových knih o tom, zda povšechné potvrzení o výkonu vkladu je úplné nebo zda byl výkon správně a přesně proveden, neboť nabytí zástavního práva na nemovitostech nastává teprve knihovním vkladem (§§ 4 a 13 a násl. knih. zák. a § 451 obč. zák.). Nelze v té příčině přehlédnouti předpisy, podle nichž má revidující výbor záložny při dlužních úpisech zjistiti, jsou-li náležitě zápůjčky do pozemkové knihy vloženy, je-li k dlužním úpisům přiložen knihovní výtah, katastrální arch nebo jiný průkaz o čistém výnosu katastrálním, nebo protokol o odhadu menovitosti. Řečený revidující výbor reviduje podle § 50, odst. 2, jednacího řádu v rozhodující době platného nejméně čtyřikráte do roka pokladnu, účetnictví a hospodářství ústavu a má se při tom řídit poučením obsaženým v příloze I. Kdyby byly v souzeném případě odpovědné orgány žalující záložny postupovaly s povinnou péčí, byly by i po výplatě zápůjčky manželům K. přišly na to, že vklad jejího zástavního práva nebyl knihovním soudem proveden, a mohla žalobkyně ihned zakročit ve věci a žádati nápravu a tak předejít škodě. K takovému zákroku bylo dosti času až do 19. ledna 1931, kdy se teprve stal vklad práva zástavního pro pohledávku 36.000 Kč s přísl. ve prospěch pravovárečného měšťanstva v Č. Právem proto shledal prvý soud v tom také zavinění žalobkyně a poněvadž se nedal poměr zavinění poškození určit, správně uznal podle § 1304 obč. zák. na škodu rovným dílem pro obě strany rozepře. Nemá opory v zákoně tvrzení prvního žalovaného, že dělení viny není možné při žalobách podle zákona č. 112/1872 ř. z., neboť i tu jde o žalobu o náhradu škody, jež předpokládá zavinění, ovšem za podmínek § 1 uved. zák., při čemž však není vyloučeno také zavinění poškozeného samého ve smyslu všeobecného předpisu § 1304 obč. zák. Není tudíž odvolání žalobkyně odůvodněno.

Čís. 16052.

Starosta obce (osady) jest pasivně oprávněn ke sporu, jímž se třetí osoba domáhá na něm nároku na náhradu škody, vyvozované ze svémocné bezprávné činnosti starostovy souvisící jen s výkonem jeho veřejné funkce (svémocným zabavením a prodejem úrody náležící třetí osobě pro dlužné nájemné (pachtovné).

(Rozh. ze dne 27. dubna 1937, R I 396/37.)

Srv. rozh. 5610, 1376 Sb. n. s.

Žalobci se na žalovaném domáhají náhrady škody, kterou jim způsobil tím, že jako starosta osady L. svémocně »zabavil« a prodal dne 7. července 1935 pro nedoplatek nájemného (pachtovného) dlužného osadě L. úrodu (obilí), náležící žalobcům, za 510 Kč, ačkoli její běžná

cena činila nejméně o 3.000 Kč více. Škoda ta byla jim způsobena zavinněnou bezprávnou činností žalovaného starosty, neboť nedbal při prodeji zákonných předpisů, zejména §§ 1, 2, 6, 7, odst. 2, 3, 11, 13, dražebního řádu ze dne 15. července 1786, č. 565 Sb. z. s., a odpovídá jim za škodu i podle § 1295, odst. 2 obč. zák. Proti žalobě namítl žalovaný nedostatek pasivního i aktivního oprávnění ke sporu, ježto jednal jako starosta osady L. podle usnesení osadního zastupitelstva ze dne 9. června 1935 a nejednal nikterak neoprávněně. Starosta spojených obcí L. pověřil žalovaného provedením dražby písemným nařízením ze dne 5. července 1935. Žalovaný tudíž jednal pouze jako zástupce osady L. a pouze osada L. by byla legitimována k nároku na náhradu, kdyby skutečná škoda vznikla. Žalovaný provedl prodej úrody veřejnou dobrovolnou dražbou ve smyslu dražebních podmínek, takže nepotřeboval k tomu soudního řízení, jak výslovně jest v dražebních podmínkách uvedeno. Dražbu provedl ve smyslu § 58 obec. zřiz. čes. tak, že byl proveden odhad prodávané úrody Josefem V., rolníkem v L., jako hospodářským znalcem a podle výsledku odhadu byla úroda prodávána a prodána v přiměřených cenách podle odhadu, a nebyla prodána pod odhadní cenu, takže žalobcům žádná škoda nevznikla. Žalovaný ani obec L. nebyli povinni úrodu vůbec nějakým zvláštním způsobem zabavovati, jak tvrdí žalobci, a stačilo zabavení na místě samém bez soudního řízení. To bylo také žalobcům oznámeno dopisem ze dne 30. června 1935, kdy byl jim dán též zákaz dispozice se zabavenou úrodou. Žalovaný splnil ustanovení dražebního řádu o dobrovolných licitacích, i kdyby však ustanovení tohoto řádu splněna nebyla, mohli se žalobci proti provedení dražby brániti pořadem instancním před úřady správními a nebyla by okolnost v právní souvislosti s tímto sporem. Žalovaný škodu nezpůsobil a tím méně způsobil ji úmyslně. Úrodu prodal v dobrovolné dražbě zájemcům za podání podle odhadu, takže nemůže mu býti vytýkáno nesprávné provedení dražby. Soud první stolice zamítl žalobu, vycházející z názoru, že žalovaný jako starosta osady L. nemůže býti pohnán k odpovědnosti za bezprávný čin, záležící v porušení jeho povinnosti, poněvadž podle § 66 čes. zřiz. obec. jest starosta odpověden za své úřední jednání pouze obci, a že tedy není u žalovaného dána aktivní správně pasivní legitimace k žalobě. O d v o l a c í s o u d zrušil rozsudek prvního soudu s výhradou právní moci a uložil mu další jednání a nové rozhodnutí. D ů v o d y: Názoru prvního soudu nelze přisvědčiti. Třebaže si osada L. podle dražebních podmínek ze dne 6. července 1932 vyhradila, že, nebude-li zapláceno nájemné, má právo úrodu exekučně zabaviti a prodati bez soudního řízení, a přes to, že podle usnesení místního zastupitelstva osady ze dne 9. června 1935 bylo rozhodnuto zabaviti a prodati úrodu žalobců a žalovaný k tomu dostal zmocnění od starosty obce L. D. ze dne 5. července 1935, není tím ještě založeno oprávnění žalovaného provésti dražbu svémocně, neboť podle ustanovení §§ 267 a násl. nesp. pat. jest pro každou dobrovolnou dražbu předpokladem její soudní povolení. Na věci nic nemění, že ustanovení § 58 čes. obec. zřiz. dává starostovi obce právo povolovati dobrovolné licitace movitých věcí, neboť v souzeném případě nutno pokládati místní obec L. za stranu a usnesení jejího zastupitelstva o vymáhání pachtov-

ného exekučně nemůže býti pokládáno za výkon jejího oprávnění podle § 58 čes. obcz. zřiz. Provedl-li tudíž žalovaný dražbu, aniž byl k tomu oprávněn, není tím, že je starostou místní osady L., vyloučena jeho osobní odpovědnost za způsobenou škodu ve smyslu § 1295 a násl. obč. zák., a je proto legitimace na jeho straně ke sporu dána. Ustanovení § 66 čes. obcz. zřiz. nelze na souzenou věc užití, neboť řečené ustanovení nevylučuje odpovědnost starosty za škodu jím zaviněnou. Poněvadž se prvý soud mimo otázku legitimace dalšími pro spor důležitými skutečnostmi nezabýval, bylo rozsudek prvního soudu podle § 496 č. 3 c. ř. s. zrušiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Z obsahu žaloby je patrné, že se žalobci domáhají na žalovaném náhrady škody, jejíž podklad tkví v zaviněné svémocné bezprávné činnosti jeho při výkonu jeho povinnosti jako starosty osady L., a dovolávají se v dalším svém přednesu výslovně i ustanovení §§ 1295 a násl. obč. zák. Vyvozují tedy svůj nárok na náhradu škody ze skutečnosti, která pouze souvisí s obstaráváním veřejných funkcí žalovaným, jehož čin však nemá povahu správního nálezu. Za toho stavu věci jest u žalované pasivní legitimace ke sporu dána (srv. rozh. č. 5610, 13763 Sb. n. s.).

Čís. 16053.

Pořad práva.

Povinnost platiti příspěvky k sociálnímu pojištění nepozbývá veřejnoprávní povahy úmluvou o jejich zaplacení, sjednanou mezi nemocenskou pojišťovnou a osobou, která jest p o d l e z á k o n a zavázána k placení.

Nároku z řečené úmluvy se nemocenská pojišťovna nemůže domáhati na řádném soudě.

V témž smyslu Úr. sb. č. 850.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 330/37.)

Žalující zemědělská nemocenská pojišťovna v K. H. se na žalovaných domáhá zaplacení pojistných příspěvků v částce 2.669 Kč 80 h s přísl. Žalobní nárok opírá jednak o to, že žalovaní jsou povinni k zaplacení řečené pohledávky jako právní nástupci v pachtu pozemků se zřetelem na předpis § 171 zák. č. 221/1924 ve znění přílohy k vyhlášce č. 189/1934 Sb. z. a n., což žalovaní uznávají, jednak o to, že se žalovaní zavázali uvedenou částku zaplatiti, když žalující pojišťovna zabavila u žalovaných pohledávku manželů B., a že se zavázali k zaplacení této částky prostřednictvím svého právního zástupce Dr. K., jakmile jim bude předloženo potvrzení o tom, že manželé B. uvedenou částku žalující pojišťovně postoupili. S o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl pro nepřipustnost pořadu práva. R e k u r s n í s o u d, zamítнув námitku nepřipustnosti pořadu práva, uložil soudu první stolice, aby o žalobě věcně jednal a znovu rozhodl.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení soudu první stolice.